Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi
Betam

Araştırma Notu 11/117

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

15 Haziran 2011

SANAYİ İSTİHDAMINDA GÜÇLÜ ARTIŞ

Seyfettin Gürsel[*] Gökçe Uysal[**] ve Duygu Güner[***]

Yönetici Özeti

TÜİK tarafından açıklanan Mart 2011 dönemi verilerine göre tarım dışı istihdam bir önceki senenin aynı dönemine göre 956 bin kişi artmış, tarım dışı işsizlik oranı da yüzde 16,7'den yüzde 13,4 seviyesine gerilemiştir. Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise tarım dışı istihdam 17 milyon 630 bine yükselmiş, buna paralel olarak tarım dışı işsizlik oranı yüzde 12,6 seviyesine gerilemiş bulunuyor. Bu dönemde sanayi sektöründeki kuvvetli istihdam artışına paralel tarım dışı işsizlik oranlarındaki gerileme hız kesmeden devam ediyor. Diğer taraftan sanayi üretim endeksi, kapasite kullanım oranı ve Kariyer.net rakamları tarım dışı işsizlikteki bu düşüşün önümüzdeki dönemlerde yavaşlayabileceğine işaret ediyor.[1]

Tarım dışı istihdam artışı güçlü büyümeye paralel

TÜİK'in 15 Haziran'da açıkladığı işgücü verilerine göre Mart döneminde (Şubat – Mart- Nisan) istihdam 23 milyon 286 bin, tarım dışı istihdam ise 17 milyon 500 bin seviyesinde bulunuyor. Ham işgücü verilerine bakıldığında Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre tarım dışı işgücü 347 bin (yüzde 1,7), tarım dışı istihdam 956 bin kişi (yüzde 5,8) artmış, tarım dışı işsizlik oranı da yüzde 16,7'den yüzde 13,4 seviyesine gerilemiştir (Şekil 1).[2]

Şekil 1 Tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdamın, tarım dışı issiz sayısı değişimine etkisi (yıllık)

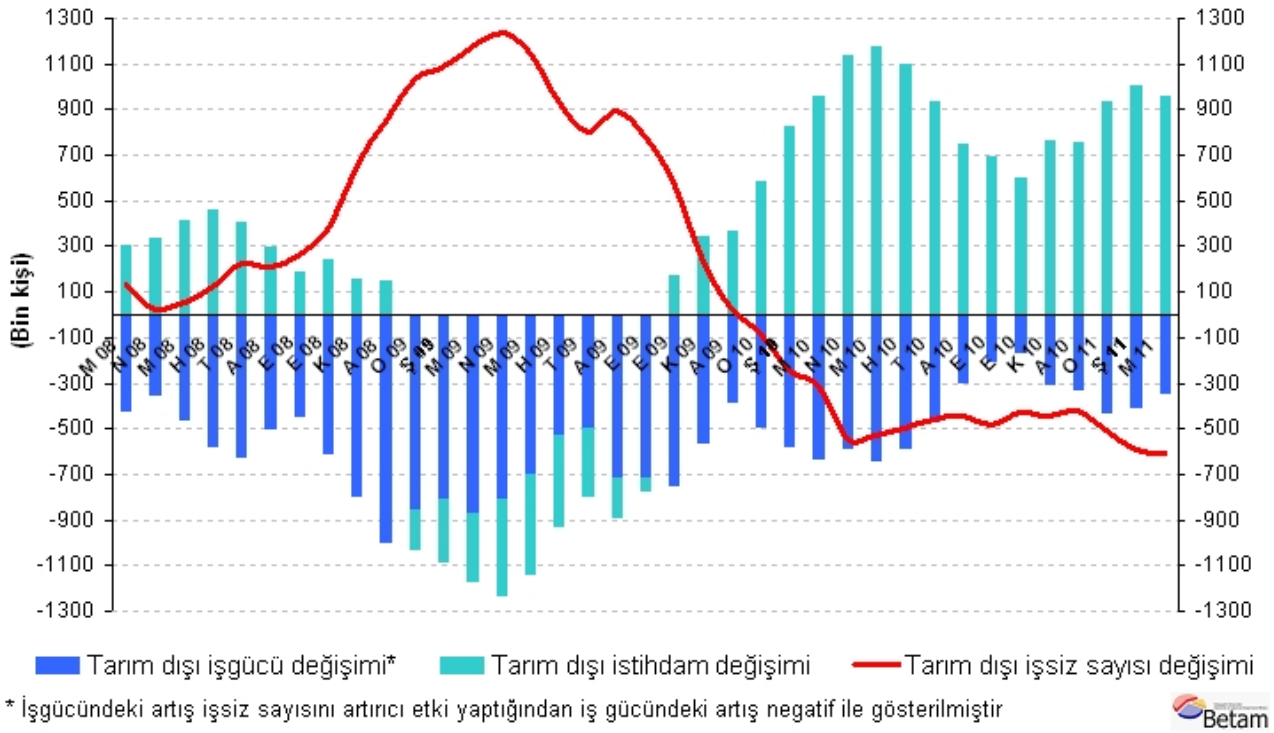

Kaynak: TÜİK, **Betam**

[*] Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bahcesehir.edu.tr
[**] Yrd. Doç. Dr. Gökçe Uysal, Betam, Direktör Yardımcısı, gokce.uysal@bahcesehir.edu.tr
[***] Duygu Güner, Betam, Araştırma Görevlisi, duygu.guner@bahcesehir.edu.tr

[1] Özellikle yıkıcı bir krizden çıkmaya çalıştığımız şu dönemde işgücü piyasasındaki gelişmeler ve bu gelişmeleri daha iyi takip etmeyi sağlayacak her türlü bilgi sadece araştırmacılar için değil politika yapıcılar ve elbette ki kamuoyu için de oldukça önemlidir. Betam ekibi olarak bu çok değerli istatistikleri bizlerle paylaştıkları için Kariyer.net çalışanlarına teşekkür etmek istiyoruz.

[2] İmamoğlu ve Soybilgen, Nisan 2011, Betam Ekonomik Görünüm ve Tahminler: Nisan 2011.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mart döneminde Şubat dönemiyle kıyaslandığında tarım dışı işgücü 29 bin artarak 20 milyon 172 bin seviyesine yükselmiştir. Tarım dışı istihdam ise 68 bin artarak 17 milyon 630 bin olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda tarım dışı işsiz sayısı 39 bin azalmış, mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı yüzde 12,6'ya gerilemiştir. Böylelikle tarım dışı işsizlik oranı Nisan 2008 seviyesine gerilemiştir. Tarım dışı işsizlik oranının tepe yaptığı Nisan 2009'dan beri hızlı ve istikrarlı bir şekilde düşüyor olması dikkat çekicidir (Şekil 2).

Şekil 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

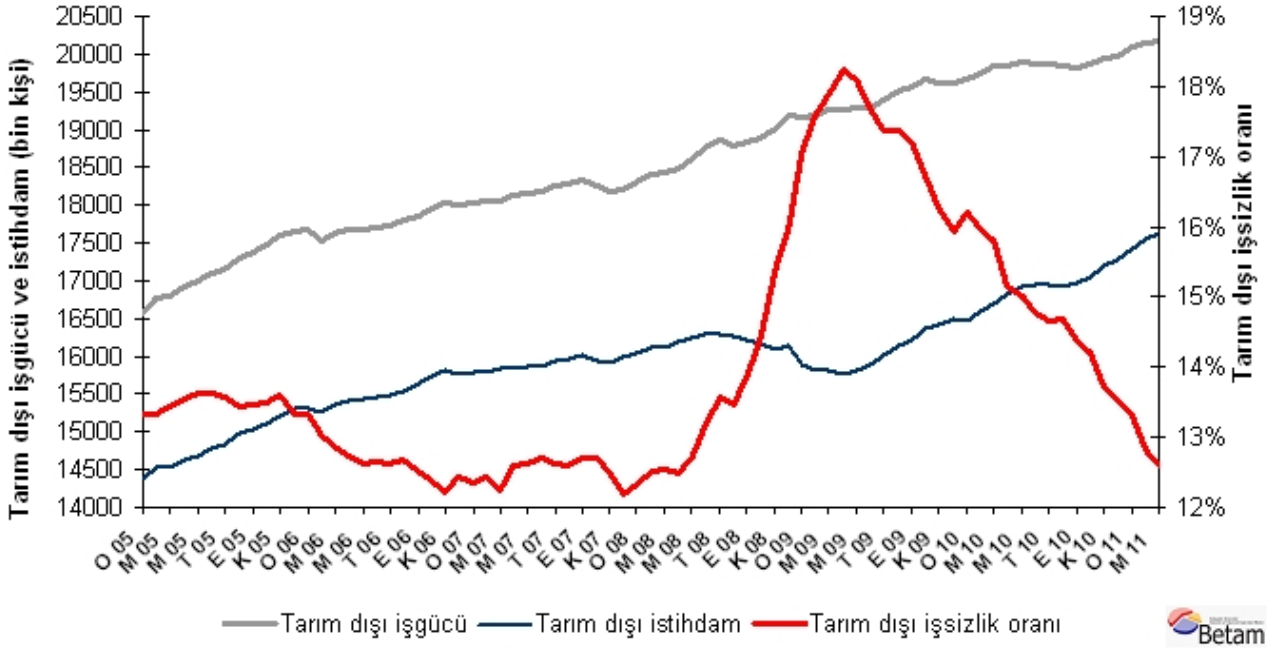

Kaynak: TÜİK, **Betam**

Kariyer.net verilerine göre tarım dışı işsizlikteki düşüş yavaşlayacak

Betam Nisan ayı işgücü piyasası araştırma notundan başlayarak Kariyer.net tarafından sağlanan ve işgücü piyasasının seyrine dair bilgi içeren yeni bir seriyi analizlerine dahil etmişti. Bu seri Kariyer.net internet sitesinde açık bulunan iş pozisyonu başına yapılan başvuru sayısını göstermektedir.[3] İlan başına yapılan başvuru sayısı iş arayan kişilerle açık iş pozisyonları arasındaki dengeyi göstermesi açısından işsizliğin seyri ile ilgili ipuçları sağlayabilecek niteliktedir. İlan başına başvuru sayısının azalması bir yandan münhal işlerin artmasına diğer yandan da başvuru sayısının azalmasına bağlıdır. Münhal işlerin artması büyümenin hızlanmasına bağlanırken, başvuruların azalması iş arayan sayısının azalmasına bağlı olacaktır. Şekil 3'te mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ile Kariyer.net tarafından sağlanan ilan başına yapılan başvuru sayısının mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış hali gösterilmektedir. Bu iki serinin oldukça uyumlu olduğu açıkça görülmekte, serilerin korelasyonu neredeyse yüzde 90 seviyesine erişmektedir.

Kariyer.net tarafından açıklanan aylık açık ilan başına yapılan başvuru sayısında gözlenen düşüş Mart ayında yavaşlamaya başlamış, Nisan ve Mayıs aylarında ise yatay seyretmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak Nisan 2011 döneminde tarım dışı işsizlik oranındaki düşüşün yavaşlaması olasıdır.

[3] İlan başına başvuru sayısı = Toplam başvuru sayısı / Toplam açık ilan sayısı. Bu seri hem mevsim hem takvim etkilerinden arındırılmıştır.

Şekil 3 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ve ilan başına başvuru sayısı

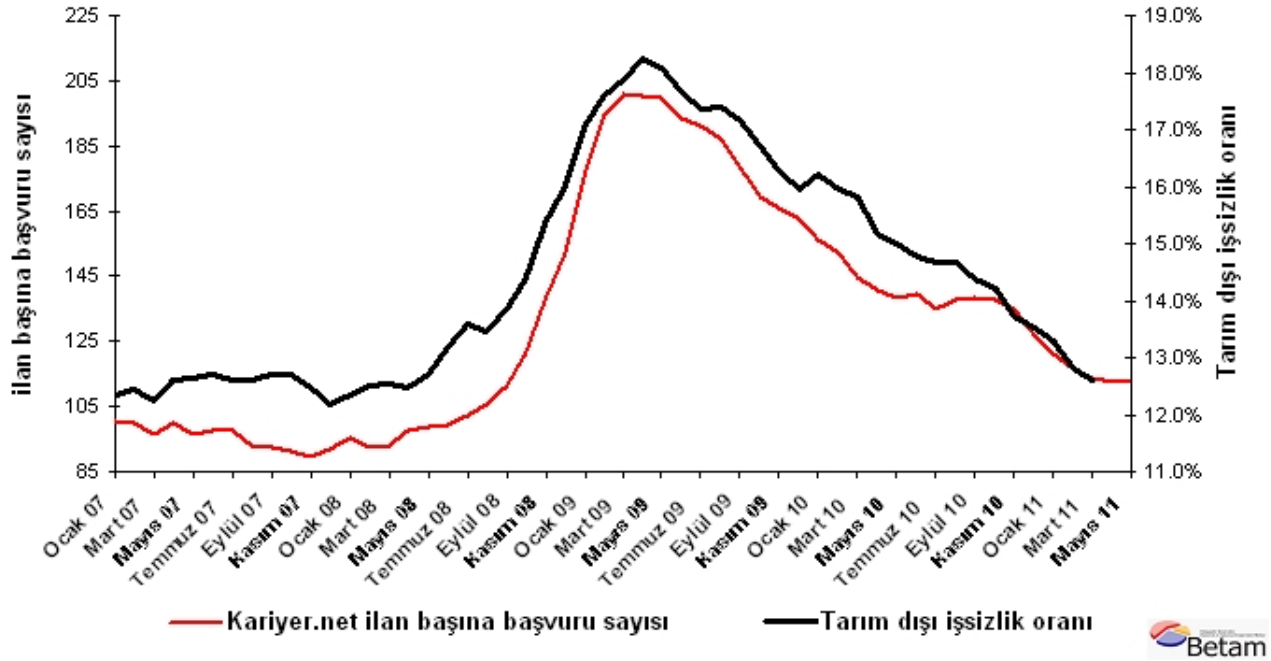

Kaynak: Kariyer.net, TÜİK, Betam

Sanayi istihdamında kuvvetli artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış rakamlara göre Mart 2011 döneminde sanayi istihdamında 164 bin kişilik bir artış kaydedilmiştir (Ek 1 Tablo 2, Ek 2 Şekil 4).[4] Diğer taraftan sanayi üretim endeksi ve kapasite kullanım oranında son aylarda kaydedilen düşüşler tarım dışı işsizlikteki düşüşün önümüzdeki dönemlerde yavaşlayabileceğine işaret ediyor.Tarım ve inşaat sektörlerindeki istihdam artışları, hizmetler sektöründe ise zayıf bir düşüş görülmektedir.

[4] Sektörel istihdam serileri teker teker mevsim etkilerinden arındırılmaktadır. Dolayısıyla sektörel istihdam rakamlarının toplamı, mevsim etkilerinden arındırılmış toplam istihdam rakamından farklı olabilmektedir. Aradaki fark mevsim etkilerinden arındırma prosedürünün lineer olmamasından kaynaklanmaktadır.

EK 1: Tablo 1 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü göstergeleri (bin kişi)

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık değişimler		
Şubat 08	18411	16108	2303	12.5%	**İşgücü**	**İstihdam**	**İşsizlik**
Mart 08	18441	16129	2312	12.5%	30	21	9
Nisan 08	18487	16179	2307	12.5%	46	51	-5
Mayıs 08	18604	16242	2362	12.7%	117	62	55
Haziran 08	18757	16286	2471	13.2%	154	45	109
Temmuz 08	18857	16295	2562	13.6%	100	9	91
Ağustos 08	18788	16257	2531	13.5%	-70	-38	-31
Eylül 08	18830	16220	2610	13.9%	42	-37	79
Ekim 08	18893	16176	2716	14.4%	62	-44	107
Kasım 08	19011	16083	2928	15.4%	118	-93	212
Aralık 08	19200	16131	3070	16.0%	189	48	142
Ocak 09	19160	15887	3273	17.1%	-40	-243	203
Şubat 09	19190	15815	3375	17.6%	30	-72	103
Mart 09	19254	15811	3442	17.9%	63	-4	67
Nisan 09	19273	15759	3514	18.2%	20	-52	72
Mayıs 09	19286	15802	3484	18.1%	13	43	-30
Haziran 09	19300	15890	3410	17.7%	14	88	-74
Temmuz 09	19379	16012	3367	17.4%	79	122	-43
Ağustos 09	19523	16131	3393	17.4%	144	118	26
Eylül 09	19575	16213	3362	17.2%	51	83	-31
Ekim 09	19662	16375	3287	16.7%	87	162	-75
Kasım 09	19608	16419	3189	16.3%	-54	44	-98
Aralık 09	19621	16493	3128	15.9%	13	75	-61
Ocak 10	19662	16477	3185	16.2%	40	-16	57
Şubat 10	19748	16596	3152	16.0%	86	119	-33
Mart 10	19845	16707	3138	15.8%	97	111	-14
Nisan 10	19833	16829	3005	15.1%	-11	122	-133
Mayıs 10	19897	16911	2986	15.0%	63	82	-19
Haziran 10	19879	16944	2935	14.8%	-18	33	-51
Temmuz 10	19861	16950	2912	14.7%	-18	6	-23
Ağustos 10	19844	16931	2914	14.7%	-17	-19	2
Eylül 10	19828	16979	2849	14.4%	-16	49	-65
Ekim 10	19867	17045	2822	14.2%	39	65	-26
Kasım 10	19945	17209	2736	13.7%	78	164	-86
Aralık 10	19979	17280	2700	13.5%	34	71	-36
Ocak 11	20089	17419	2670	13.3%	110	139	-29
Şubat 11	20143	17562	2581	12.8%	53	143	-90
Mart 11	20172	17630	2542	12.6%	29	68	-39

Kaynak: TÜİK, Betam

EK 1: Tablo 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel istihdam (bin kişi)

	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Aylık değişimler			
Şubat 08	4842	4479	1260	10404	**Tarım**	**Sanayi**	**İnşaat**	**Hizmetler**
Mart 08	4934	4484	1247	10429	92	5	-14	24
Nisan 08	5091	4464	1259	10466	157	-20	12	37
Mayıs 08	5056	4496	1269	10483	-35	31	10	18
Haziran 08	4995	4501	1257	10509	-61	6	-12	25
Temmuz 08	4971	4484	1232	10523	-24	-17	-25	14
Ağustos 08	5087	4473	1222	10519	116	-11	-10	-4
Eylül 08	5101	4454	1235	10512	14	-19	13	-7
Ekim 08	5196	4393	1245	10525	95	-61	10	14
Kasım 08	5124	4302	1206	10547	-72	-91	-39	22
Aralık 08	4966	4257	1221	10601	-159	-45	14	54
Ocak 09	4986	4112	1246	10566	21	-145	25	-35
Şubat 09	5023	4081	1252	10546	37	-30	7	-21
Mart 09	5003	4034	1258	10572	-20	-47	5	26
Nisan 09	4996	4000	1230	10571	-7	-34	-28	-1
Mayıs 09	5129	3971	1264	10598	133	-29	34	27
Haziran 09	5235	3968	1293	10635	106	-3	29	37
Temmuz 09	5325	4025	1308	10675	90	56	15	39
Ağustos 09	5316	4049	1321	10723	-9	25	13	49
Eylül 09	5400	4119	1320	10735	84	70	-1	12
Ekim 09	5469	4160	1363	10792	69	41	43	57
Kasım 09	5520	4225	1382	10809	51	65	19	17
Aralık 09	5573	4298	1392	10810	53	73	10	2
Ocak 10	5678	4309	1372	10829	105	12	-20	19
Şubat 10	5665	4362	1363	10873	-13	53	-9	45
Mart 10	5632	4381	1408	10934	-33	18	46	61
Nisan 10	5657	4437	1442	10965	25	57	34	30
Mayıs 10	5560	4486	1431	10992	-96	49	-12	27
Haziran 10	5682	4511	1434	11004	122	25	3	11
Temmuz 10	5659	4520	1469	11003	-22	8	35	-1
Ağustos 10	5668	4478	1428	11020	8	-42	-41	17
Eylül 10	5677	4450	1430	11057	9	-28	2	37
Ekim 10	5827	4449	1449	11076	150	-1	19	19
Kasım 10	5879	4643	1505	11098	51	194	56	22
Aralık 10	6025	4650	1537	11125	146	8	32	27
Ocak 11	6038	4689	1524	11175	13	39	-13	50
Şubat 11	6189	4706	1567	11211	151	17	43	36
Mart 11	6216	4870	1585	11196	27	164	18	-15

Kaynak: TÜİK, **Betam**

EK 2: Şekil 4 Sektörlerin istihdam değişimi (bin kişi)[5]

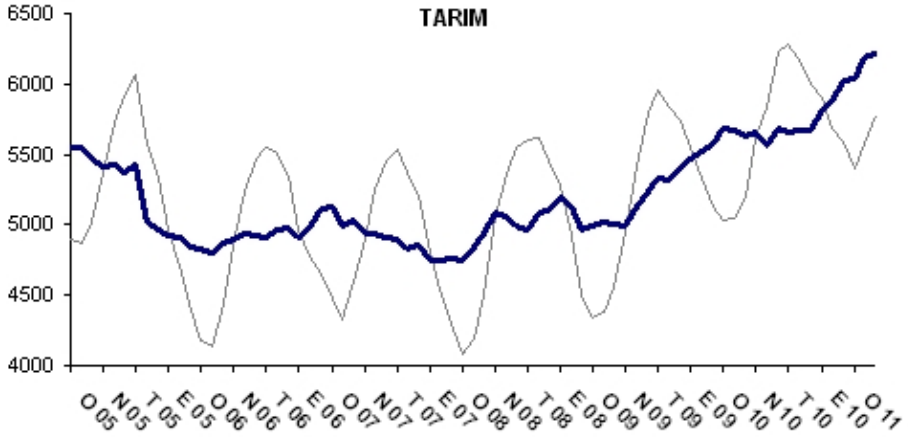

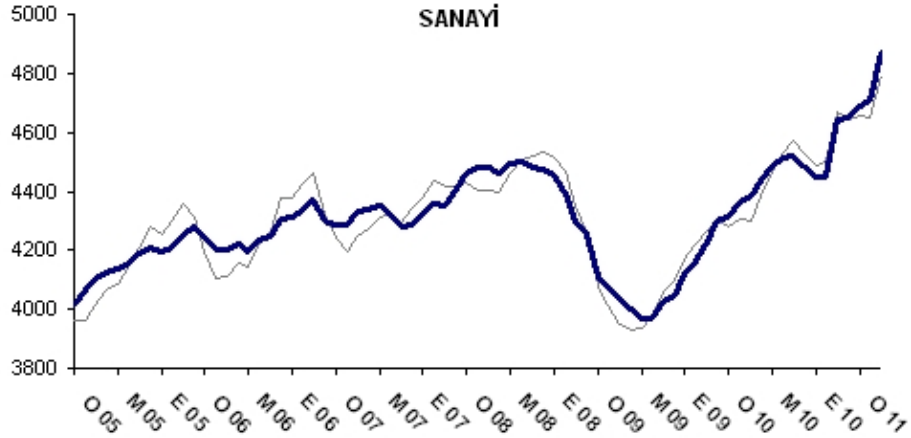

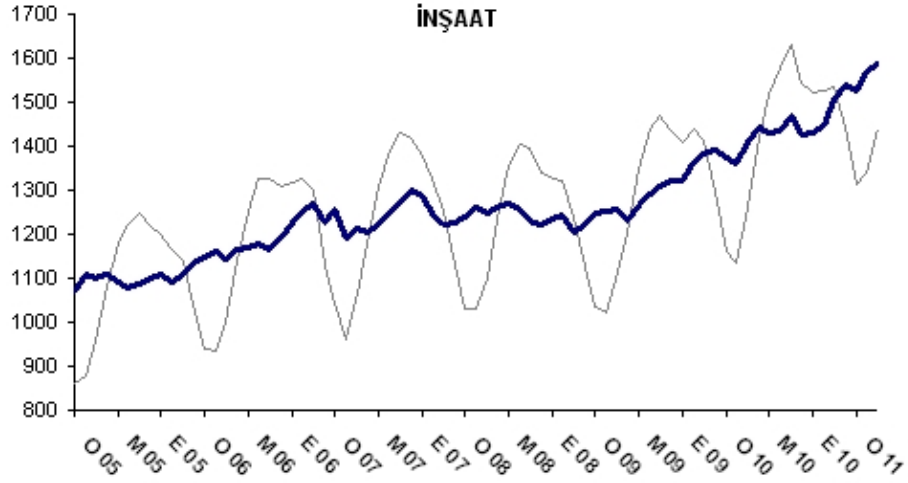

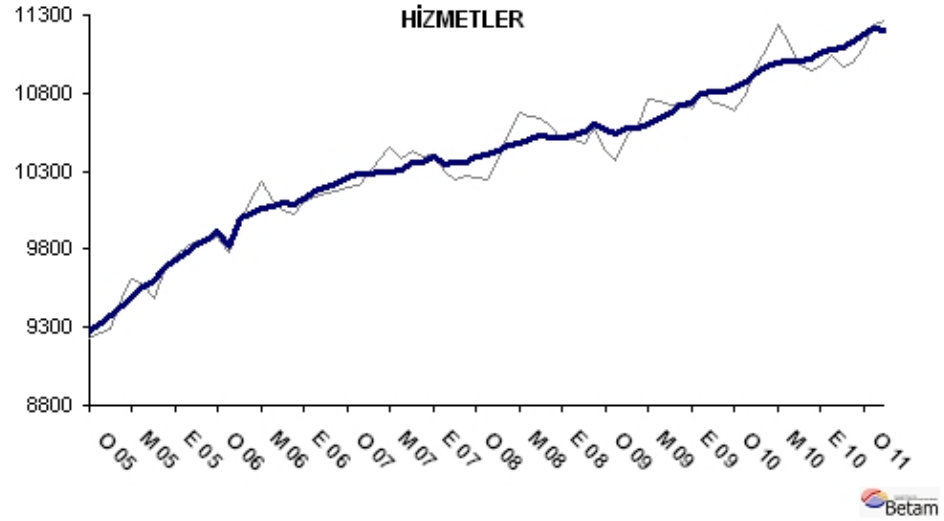

Kaynak: TÜİK, **Betam**

[5] Gri renkle gösterilen seriler ham istihdam rakamlarını, lacivert seriler ise mevsim etkilerinden arındırılmış serileri temsil etmektedir.